

Waarom drones in de landbouw?

Drones optimaliseren precisielandbouw door monitoring, spoeien en data-analyse van de gewassen.

Nederlandse wetgeving

TUG-ontheffing: Vereiste ontheffing voor drones van 25+ kilo voor het reguleren van tijdelijk en uitzonderlijk gebruik van luchtvaartuigen buiten officiële vliegvelden.¹

- **Beperkingen** liggen in het aantal vliegbewegingen per locatie per jaar en de aanvraagprocedure.²
- **Mogelijke oplossingen** zijn aanpassingen van de wetgeving aangezien het momenteel verouderde wetgeving is. Daarnaast kunnen belanghebbenden wanneer zij duidelijk kunnen maken dat de baten groter zijn dan de lasten een ontheffing op maat kunnen krijgen met meer uitzonderingen/bevoegdheden.³
(Zie de flowchart voor regelgeving per gewichtsklasse bij het gebruik van drones.)

Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden: Deze wet reguleert het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in het algemeen als in combinatie met drones.

- **Beperkingen** zijn hier dat het spuiten vanuit de lucht in principe verboden is, vanwege het ontstaan van drift door de drones en het gebrek aan controle op de precisie.⁴
- **Mogelijke oplossingen** is het gebruik van een technologie die driftrisico's minimaliseren.⁵

Abbeelding 2: Voorbeeld van een spuitdrones (Bron: Dronewatch, linkcuts.com/7744774)

Praktijk ervaringen

Uit de interviews met juridische experts en deskundigen zijn verschillende inzichten verkregen die betrekking hebben op de praktische en juridische obstakels bij het gebruik van drones in de landbouw:

1. Juridische obstakels en praktijkervaringen:

- Het proces voor het verkrijgen van vrijstellingen en vergunningen, zoals voor de TUG-ontheffing, werd als complex en tijdrovend ervaren door agrarische ondernemers.

2. Technische en operationele beperkingen:

- Drift van gewasbeschermingsmiddelen door luchtwervelingen die drones veroorzaken, werd als een belangrijk technisch probleem benoemd. Hoewel drones precisie bieden, zijn verdere technologische verbeteringen nodig om drift te minimaliseren.

3. Feedback van juridische experts:

- Juridische experts benadrukken dat er potentie is voor het vernieuwen van wet- en regelgeving rondom het gebruik van drones in de agrarische sector. Voorwaarde hiervoor is echter dat er eerst meer informatie wordt verzameld over de knelpunten die ondernemers in de praktijk ervaren. Dit proces zal tijd vergen en kan op de lange termijn leiden tot verbeteringen, maar biedt op korte termijn nog weinig directe veranderingen. Het gebrek aan ervaring en kennis op dit gebied maakt het noodzakelijk om praktijkinzichten te verzamelen en te delen.

Wat zijn de juridische uitdaging

Strikte en verouderde regelgeving belemmeren de inzet van spuitdrones in de landbouw.

Europese wetgeving

Kaderrichtlijn Water: Beschermt de waterkwaliteit en stelt eisen om verontreiniging door gewasbeschermingsmiddelen te voorkomen.

- Drones moeten bufferzones respecteren en met precisietechnologie vervuiling door drift en afspoeling vermijden. Daarnaast stimuleert het gebruik van milieuvriendelijke en minder schadelijke gewasbeschermingsmiddelen.⁷

Nitraatrichtlijn: Heeft betrekking op het beperken van nitraatvervuiling uit meststoffen.

- Drones kunnen bijdragen door precisietoepassing van meststoffen mogelijk te maken en de impact en risico's te verminderen.⁸

EU Drone Regulations: Basisregels voor dronegebruik, zoals visueel contact tijdens vluchten en operationele veiligheidsnormen.⁹

- Deze regels bieden een mooie visie op de toekomst van het gebruik van drones in Nederland aangezien nog niet alle regels hieruit toegepast kunnen worden in de Nederlandse wetgeving door tegenstrijdige wetgeving.

Sustainable Use Regulations: Deze verordening promoot duurzame landbouw en juicht het gebruik van innovatieve technologieën toe.¹⁰

- Deze verordening biedt kansen voor de inzet van drones in de landbouwsector. Echter, in Nederland wordt deze potentie nog beperkt door nationale regels, zoals het verbod op luchtsputten, waardoor drones in veel gevallen niet mogen worden ingezet.

Vakliteratuur & Jurisprudentie

Uit de vakliteratuur en jurisprudentie is gebleken dat het gebruik van drones in sommige gevallen kan leiden tot unieke problemen.

Privacykwesties: Jurisprudentie benoemt dat drones boven privépercelen een inbreuk kunnen maken op de privacy van de bewoners. De zaak benoemde de noodzaak voor drones om data zorgvuldig te verwerken en privacyregels te allen tijde te respecteren.¹¹

Veiligheid en luchtruimtoegang: Het voldoen van drones aan luchtruimveiligheid is van enorm belang. De dronepiloten moeten zich hierom strikt houden aan maximale vlieghoogtes, toegestane vliegzones, verplichting rondom Visual Line of Sight (VLOS).

- Wordt dit niet gedaan, kan het leiden tot hoge sancties.¹²

Abbeelding 3: Voorbeeld van een spuitdrones (Bron: Agtechter, linkcuts.com/m25f8dj)

Literatuurlijst

- (1) 'Luchtvaart en luchthavens', provinciedroningen.nl.
- (2) 'Opstijgen of landen buiten een vliegveld', fryslan.frl
- (3) 'Luchtvaart', provincie.drenthe.nl
- (4) Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb).
- (5) Richtlijn 2009/128/EG, overweging 14.
- (6) T. Van der Wal, Hoe komen spuitdrones van de grond in Nederland?, 2022.
- (7) Artikel 16 Kaderrichtlijnwater.
- (8) Artikel 3 & 5 Nitraatrichtlijn (91/676/EEG).
- (9) Verordening (EU) 2019/947 (EU Drone Regulations)
- (10) Sustainable Use Regulation (EU 1107/2009)
- (11) Rb. Gelderland 15 juni 2017, ECLI:NL:RBGEL:2017:2663.
- (12) 'ILT: Wekelijks tientallen drones op meer dan 120 meter hoogte in CTR Schiphol', dronewatch.nl.